

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.II.37.092/2012/5.szám

A Kúria a dr. Illés Attila József ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felperesnek jogtanácsos és a jogi előadó által képviselt Főváros Kormányhivatala alperes ellen építési ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perben a Fővárosi Bíróság 2011. november 16. napján kelt 18.K.32.446/2011/4. számú jogerős ítélete ellen a felperesek által 6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon tartott tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Bíróság 18.K.32.446/2011/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A Budapest szám alatti ingatlan a felperesek tulajdona. A felperesek 2004. július 8. napján „avult családi lakóépület bontásához” kértek engedélyt. Polgármesteri Hivatal Jegyzője, mint elsőfokú építésügyi hatóság 2004. szeptember 7-én tartott helyszíni szemlén megállapította, hogy a felperesek az épület bontását a bontási engedély kiadása előtt megkezdték. Az elsőfokú hatóság - miután az elvégzett bontást tudomásul vette és a bontási engedélyt 2004. szeptember 13. napján kelt 8/3034/12/2004. számú határozatában megadta - 13. alszámú határozatában 151.000 forint építésügyi bírságot szabott ki, melyet a felperesek arra hivatkozással fellebbeztek meg, hogy az épület bontása élet- és balesetveszély miatt nem tűrt halasztást. A másodfokon eljáró alperesi jogelőd az elsőfokú hatóság döntését 2005. január 7. napján kelt 08-3115/2004. számú határozatával helyben hagyta, kiemelve, hogy az iratanyagban nincs nyoma annak, hogy felperesek a bontás megkezdése előtt életveszélyre hivatkoztak volna. A fenti bírságoló határozat tekintetében kezdeményezett közigazgatási perben a Fővárosi Bíróság a felperesek keresetét 14.K.33.459/2006/3. számú

ítéletével elutasította.

Az elsőfokú építésügyi hatóság a 2004. október 21-én megtartott, további engedély nélküli bontást feltáró helyszíni szemlét követően 2005. május 25. napján kelt 8/520/25/2005. számú határozatában 929.000 forint építésügyi bírság kiszabásáról rendelkezett, a bontási engedély jogerőre emelkedését megelőzően elbontott épületrészek 10%-ában meghatározott érték után. A másodfokú építésügyi hatóság 2005. augusztus 10. napján kelt 08-483/4/2005. számú határozatában az elsőfokú döntést helyben hagyta, hivatkozva az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 49.§ (1) bekezdésére, 54.§ (2) bekezdésére, valamint az építésügyi bírságról szóló 43/1997. (XII.29.) KTM rendelet (a továbbiakban: KTM.r.) 3.§ (1) és (3) bekezdéseiben foglalt előírásokra.

Az elsőfokú bíróság - megismételt eljárásában - a felperesek keresetét elutasította. Ítéletének indokolása szerint a felperesek a bontás megkezdése előtt nem hivatkoztak az épület esetében veszélyhelyzetre, nem kérték erre tekintettel a hatóságtól a bontási munka megkezdésének tudomásulvételét. Először az első építésügyi bírságot kiszabó határozat elleni fellebbezésükben említették e tényt, de annak alátámasztására nem került sor. Ezzel szemben a bontási engedélykérelemben az épületet „avult”-nak minősítették. A hatóságnak nem volt jogszabályi kötelezettsége arra, hogy hivatalból bizonyítást folytasson le, fennáll-e a veszélyes állapot vagy sem, így nem sérült az eljárás idején hatályos, az államigazgatási eljárás szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 26.§-ában megfogalmazott tényállás tisztázási kötelezettség sem. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a felperesek bizonyítási indítványát azért mellőzte, mert az időmúlásra is tekintettel a személyes nyilatkozatok egyéb dokumentáció hiányában a felperesek állításainak aggálytalan bizonyítására nem alkalmasak.

A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti az Étv. 31.§ (1), (2) bekezdését, 47.§ (2) bekezdését, 51.§ és 54.§ (2) bekezdését, valamint az Áe. 26.§ (1) bekezdését, 60.§-át, 65.§-át és 66.§-át. Állították, hogy az elsőfokú ítélet helyenként önmagának is ellentmond, iratellenes. Hangsúlyozták, hogy az első bírságoló határozat elleni fellebbezésükben már hivatkoztak az életveszélyre, mely esetén annak megszüntetésére, azaz bontásra kellett volna kötelezni a

hatóságnak. Sérelmezték, hogy a másodfokú hatóság - amennyiben az életveszélyről további igazolás szükséges volt - a perbeli bírságotlasi eljárásban sem tett eleget tényállás tisztázási kötelezettségének. Az Áe. 65.§ (1) bekezdése szerint ugyanis a másodfokú eljárásban új tények is felhozhatók, mely esetben az Áe. 60.§-a alapján a másodfokú eljárásban is kötik a hatóságot az Áe. 26.§ (1) és (2) bekezdések előírásai.

Álláspontjuk szerint az Étv. 54.§ (2) bekezdésében foglalt törvényi kötelezettségüknek tettek eleget a bontással, erre tekintettel a hatóságnak kellett volna tisztázni az élet- és balesetveszély tényleges fennállását, melynek elmulasztása teszi jogsértővé az alperesi határozatot és az elsőfokú ítéletet is.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú ítélet hatályában való fenntartását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet, miként határozata is jogszerű. A bontás engedélyköteles tevékenység, amennyiben azonban engedély nélkül történik, azt a hatóság tudomásul veszi és a jogszabály előírásai szerint építésügyi bírságot szab ki. A bírságotlasi kötelező, a jogszabály mérlegelést, méltányosságot nem enged.

A felperesek az élet- és balesetveszélyre utólag hivatkoztak, a bontással a tényállás tisztázásának további lehetőségét megghiúsították.

A felperesek felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 272.§ (2) bekezdése és a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállásból helytálló következtetésre jutott az alperesi határozat jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetért.

Az Étv. 38.§ (1) bekezdése, valamint a 46/1997.(XII.29.) KTM.r. 9.§ (2) bekezdése kimondja, hogy bontási munkálatot csak jogerős engedély alapján lehet végezni. A felperesek „avult családi lakóépület bontásához” kértek engedélyt, melyre a hatóság 2004. szeptember 13-án kelt határozatával adott engedélye nem emelkedett jogerőre, amikor a felperesek lényegében elbontották a perbeli épületet. A felperesek ezt a tevékenységet valójában már korábban, az engedély kiadása előtt megkezdték, de sem a 2004. szeptember 7. napján, sem a 2004. október 21. napján tartott helyszíni szemlén nem jelezték, hogy az épület élet- és balesetveszélyes volta miatt kezdtek bele a munkálatokba. Az a körülmény, hogy a 8/3034/13/2004. számú bírságotlasi határozat ellen benyújtott fellebbezésben erre a tényre a másodfokú eljárásban hivatkoztak, nem mentesíti a felpereseket az alól a mulasztás alól, hogy az állítólagos balesetveszélyes állapotról a munkálatok

megkezdése előtt nem tettek kifejezett bejelentést az elsőfokú hatóságnak. Tévednek a felperesek abban, hogy a fellebbezés kézhezvételét követően a másodfokú hatóságnak bármilyen tényállás tisztázási feladata lett volna azon túl, hogy az iratanyagot áttekintette, és megállapította, az engedély nem jogerős, a bontás megkezdődött, az ez okból szabálytalan. E körülmények a bírság kiszabását indokolták. A balesetveszélyről korábban, a bontás megkezdése előtt nem érkezett jelzés ahhoz az elsőfokú hatósághoz, amelyik a végrehajtás tekintetében is kompetenciával bír, holott e tényre vonatkozó állítás igazolása a felperesi érdekkörbe esett. Megjegyzi a Kúria, hogy a másodfokú hatóság a felperesek által hivatkozott eljárásában a bírságolás jogszerűségét és nem a bontási engedély kiadásának megalapozottságát, annak indokát vizsgálta, utóbbira nézve tehát tényállás tisztázási kötelezettsége ez okból sem keletkezett. Az élet- és balesetveszély tényét az elsőfokú hatóságnak kellett csak akkor kellett volna tisztáznia, ha erre nézve bejelentés érkezik hozzá, és még abban a helyzetben van, hogy van mit vizsgálnia. A bejelentés elmulasztása, a bontás befejezése a vizsgálódást ellehetetlenítette, kizárta. A fentiek alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság megalapozottan döntött - a jogszerű közigazgatási határozatokra tekintettel - a felperesek keresetének elutasításáról, tekintve, hogy a felperesek csak állították, de hitelt érdemlően bizonyítani nem tudták azt, hogy az elbontott épület élet- és balesetveszélyes volt.

Az elsőfokú bíróság a felperes bizonyítási indítványát okszerű és logikus indokolással utasította el, mivel a felperessel bontási engedélykérelmében foglalt, az épület avultságára vonatkozó állítást több év távlatából egy személy nyilatkozata hitelt érdemlően cáfolni nem tudja, a felperesek pedig egyéb bizonyítékot (pl.: fényképfelvételt) nem tudtak csatolni e körben.

Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperesek a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó a Pp. 78.§ (1) bekezdése és 82.§ (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek az alperes jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

A pervesztes felperesek a Pp. 78.§ (1) bekezdése és 82.§ (1) bekezdése, valamint a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján egyetemlegesen viselik a felülvizsgálati illetéket, melynek összegét a felülvizsgálati kérelem előterjesztésekor hatályos Illetékekről szóló módosított 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50.§ (1) bekezdése alapján állapította meg a Kúria.

Budapest, 2013. február 6.

Dr. Tóth Kincső sk. a tanács elnöke, Dr. Rothermel Erika sk. előadó bíró, Dr. Márton Gizella sk. bíró